

**No. 36229**

---

**France  
and  
Azerbaijan**

**Treaty of friendship, harmony and cooperation between the French Republic and the  
Republic of Azerbaijan. Paris, 20 December 1993**

**Entry into force: 2 March 1999 by the exchange of instruments of ratification, in  
accordance with article 20**

**Authentic texts: Azerbaijani and French**

**Registration with the Secretariat of the United Nations: France, 10 November 1999**

---

**France  
et  
Azerbaïdjan**

**Traité d'amitié, d'entente et de coopération entre la République française et la  
République d'Azerbaïdjan. Paris, 20 décembre 1993**

**Entrée en vigueur : 2 mars 1999 par échange des instruments de ratification,  
conformément à l'article 20**

**Textes authentiques : azerbaïdjanais et français**

**Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : France, 10 novembre 1999**

[ AZERBAIJANI TEXT — TEXTE AZERBAÏDJANAIS ]

**ФРАНСА РЕСПУБЛИКАСЫ ВӘ АЗӘРБАЙЧАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
АРАСЫНДА ДОСТЛУГ, ГАРШЫЛЫГЛЫ АНЛАШМА ВӘ ӘМӘК-  
ДАШЛЫГ ҺАГТЫНДА**

**М Ү Г А В И Л Э**

Франса Республикасы вә Азәрбайчан Республикасы,  
достлуг вә әмәкдашлыг мұнасибетләrinini инициаф етдиrmек гәтиjетини  
көстәрәк,  
өз мұнасибетләrinini инам вә үмуми габул олунмуш дәjерләр олан азадлыг, де-  
мократия вә әдалет һөрмәт үзәрindә гурулмасынын зәрүөтини дәрк едерәк,  
девләтләrарасы мұнасибетләrdә беjнәлхалг ьүтгүн алилийни гәбул едерәк,  
Бирләшмеш Милләтләr Тәшиклатынын Низамнамәсінин мәсәд вә принциpl-  
ләrinе әсасланараq.

Авропада Тәълукәсизлик вә Әмәкдашлыг Мұшавиressинин Іекун Акты вә Jени  
Авропа үтүн Парис хартијасы чөрчivесинде онлар төрәфиндәn имзalanan өyдалил-  
ләreri јерине јетирәrak,

ики дөвләт арасындақы калечек мұнасибетләrin Авропада вә Асијада сұльын  
вә сабитлийн мөккәмләнмәси илә ғырытмаз сурәтde алағадар олтугуну анлајараг,

Авропа Иттифагынын јарапалмасынын перспективини вә онун сұльссөвәр ва-  
ьид Авропанын гурулмасында иштиракыны нөзәрde тутараq,

апағыдақылар ыңтында разытыға кәлдиләр:

**Маддә 1**

Франса Республикасы вә Азәрбайчан Республикасы инам вә гаршылыглы марага  
әсасланан Франса вә Азәрбайчан халлалары арасында анлапма вә достлуга имкан јара-  
дан бүтүн саъаләrdә әмәкдашлыг мұнасибетләrinini инициаф етдиrечәklәr.

Нәр Ики Тәrəf зәрүри ыннада бу мұғавиләnin мұдааларыны ьёjata кечирмәk  
үчүн дикер сазипшләr бағлајаçаглар.

**Маддә 2**

Франса Республикасы вә Азәрбайчан Республикасы өз сијаси әмәкдашлыгындан  
ньем икитәrәfli вә ьем дә чохтәrәfli истигаматләrdә истифадә едиrlәr.

Онлар азадлыг вә демократия кими үмуми габул олунмуш дәjерләri бәjәнәrәk,  
хүсусила салањијетли беjнәлхалг тәркибинde инсан ьүтгүларынын вә  
әсас азалилларынын мудафиәси вә күчләmаси үчүн әмәкдашлыг едәceklәr.

Онлар Беjnәlхалг тәълукәсизлиjин тә"мин едиlmәsi, мұнағашаләrin гаршысы-  
нын алымасы вә дөвләтләrарасы мұнасибетләrdә беjnәlхалг ьүтгүн алилийни  
тә"мин олунмасы үчүн өз сә"jlәrinini сәрьедләrinin позулмазлыгы принциplәri әса-  
сында бирләshdirечәklәr.

### Маддә 3

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы гаршылыглы мараг кәсб едән вә хүсусилә Авропада тәълүкәсизлик вә әмәкдашлыг месаләләри узра һәм икитәрәфли, һәм дә бејналхалт проблемләр үзән фикир мүбадиләси үчүн мұвағиғ сәвијјәләрдә мунтазәм мәшвәрәтләр кечирәпчәкләр.

Тәрәфләр бу истигамәтдә өз мөвгеләрини гыса заманда уйғулыштырылмасының алда олунмасына чалышаchargлар вә лазым кәлдикдә биркә вә ja разылаштырылмыш фәзлийәт көстәрәчәкләр. Бу мәгсәлдә Тәрәфләрни разылығына әсасан ән јүксәк сәвијјәдә көрүшләр тәшкىл олуначаг, онларын Харичи Ишләр Назирләри исә илдә бир дәфәдән аз олмајараг көрүшәпчәкләр.

Ики өлкәнин Харичи Ишләр Назирләрләrinin нұмајәндәләри арасында зәрурат дахилинде ишкүзар көрүшләр кечиріләчәклир. Гаршылыглы мараг кәсб едән месаләлерин музакираси үчүн дикәр ъекумат үзләри арасындағы көрүшләр лазым олдугда кечириләчәклир.

### Маддә 4

Тәрәфләрдән бириinin фикринчә, сұльә тәълүкә јарадан, сұльұ позан вә ja тәълүкәсизлијин али мәнафеләрине тохуначаг шәрәнт јарапарса, һәмmin Тәрәф Дикәр Тәрәф дәрькал икитәрәфли мәшвәрәтләр көтирмәji тәклиф едә биләр.

Тәрәфләр һәмmin вәзијјәттән арадан галдырылмасы васиталәрләrinin ахтарылмасында үмуми мөвгејин гәбул олунмасы үчүн өз сә"jlәrinin көстәрәчәкләр.

### Маддә 5

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы зәрурәт јарандығы қалларда, өз мөвгеләрини мүмкүн гәдәр яхынлаштырмаг вә мүәжжән тәдбиirlәrin даңа да сәмәрәли истифадесин тә"мин етмәк мәсәдилә үзү олдулгары бејнәлхалт тәшкилатлар вә хүсусилә Бирләшмиш Милләтләр Тәшкилаты чөрчивәсиндә мәсләтләшмәләр кечирәпчәкләр.

### Маддә 6

Франса Республикасы Азәрбајҹан Республикасы илә Авропа Иттифагы арасында аллагәләрин инкишафына қомәк едәчәклир. Франса Республикасы илә Азәрбајҹан Республикасы арасында имзалаан икитәрәфли сазишләрдәki өйдәлекләр Авропа Иттифагының салынијјәтләrinin вә онун тә"сисатлары тәрәфиндән мүәжжән едилмиш мұддәларының јеринә жетирилмәсінин нәзәрдә тутуп.

### Маддә 7

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы Авропада Тәълүкәсизлик вә Әмәкдашлыг Мұшавирәси чөрчивәсіндә сый әмәкдашлыг едәчәкләр.

Тәрәфләр Авропа гит"есинде сабитлијин, тәълүкәсизлијин вә һүргүти дәвләттін тә"минаты үчүн онун тә"сисатынын, хүсусилә һүргүти саңаләки тә"сисатынын гүввәтләндирilmеси мәгсәди илә биркә фәалийјәт көстәрәчәкләр.

Оилар, о чүмләдән, мұнагашаләрлән гаршысынын алымасына қомәк едән принципләrin гәбул олунмасына имкан јарадаchargлар. Авропада Тәълүкәсизлик һәтүндә Мұгавиләнин бағланмасы мәсәдилә Tәrәfләr өз араларында вә дикәр марагы олан елкәләрлә әмәкдашлыг едәчәкләр.

#### Маддә 8

Франса Республикасы Авропа Иттифагынын гурулмасынын вачиблијини гејд едир вә өзүнүн харичи сијасетини вә Авропа өлкәләри арасында әмәкдашлыгын күчләндирмасынә имкан верен вә гит"энин вә бүтүн дүнjanын сабитлијине әсас зәмин јаралан үмуми тәълүкәсизлик сијасетинин һајата кечирилмәсини нәзәрдә тутур.

Азәрбајҹан Республикасы буну нәзәрә алыр.

#### Маддә 9

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы тәрксиләр, Авропа вә Бејналхалг тәълүкәсизлик үзрә сазипләрин қалледичи зәманәтини гејд едәрәк Авропада Тәълүкәсизлик вә Әмәкдашлыг Мүшавирәси чәрчивәсindә тәрксиләр просесини, инаам вә тәълүкәсизлијин мөykәмләндирмасын вә Тәълүкәсизлик Форуму чәрчива-сийдә мунагишаләрин гарышынын алынmasыны дәстәкләјir.

Тәрәфләр күгләви тыргын силальарынын jaýylmasына гарышы јенәлдилән тәдбиirlәр хүсуси әлемијјәт верир вә бу мәгсәдлә бејналхалг инстанцијаларда биркә фәалијјәт көстәрирләр.

Франса Республикасы Азәрбајҹан Республикасынын нүвә силалы олмајан дәвләт олмаг гәрарыны мәмнүнијјәтлә гејд едир.

#### Маддә 10

Франса Республикасы ва Азәрбајҹан Республикасы ъәрби саъәдәки аллагаләрини инкишаф етдиրәчек вә дәринләшdirәchekләр. Бу мәгсәдлә Тәрәфләр өзләrinин мудафиә концепсијалары үзрә мүнәззәм фикир мубадиләсine башлајачаглар. Онлар Харичи Ишләр Назирилккләр вә Мудафиә Назирилккләр, ejni заманда, ики өлкәnin орду гәраркаңлары арасындакы аллагаләр көмек едәchekләr.

#### Маддә 11

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы кәнд тәсәррүфаты, динч енергетика вә космик тәдигигатлар саъесindә олан әмәкдашлыгын инкишафына хүсуси јер верирләр.

#### Маддә 12

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы иттисади вә социал саъаләрдә кадрлар ызырламасында әмәкдашлыгын инкишаф етдиրәchekләr.

Һәр Бир Тәрәф Дижәр Тәрәфин мүәssәsәләrinin өз аразисиндә фәалијјәти үчүн вә хүсусиә бирбаш инвестисијаларын вә гојулмуш капиталларын мудафиәсine тә"мин едилмәси үчүн алверишили шәраит jaýylmasына чалышачаглар.

Тәрәфләр даыя кениш иттисади ма"лumat мубадиләsine вә ики өлкәnin алимләrinin вә инкүзар адамларынын ъәмин мә"лumatын алдә сијilmәsini тә"минатына көмек көстәrәchekләr. Франса Республикасы имкан дахилиндә Азәрбајҹан Республикасына базар иттисадијатынын инкишафыны дәstәkләmәk мәгсәdilә иттисадијат саъесindә мүгхәssisләrin формалашмасына техники көмек көстәrәchekdir.

#### Маддә 13

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы ики өлкәnin парламентләри арасындакы әмәкдашлыға көмек едәchekләr. Тәрәфләр ики өлкәnin шәyər вә рекион-

лары арасында бирбаша алғаләри вә хүсусилә бу мұғавилюн мүддәаларына риајәт етмәк шарты илә шәжәрләр арасында гардашлыг алғаләрини дәстәкләјәчәкләр. Тәрәфләр ики өлкәнин сијаси, социал, қәмкарлар тәшкіллатлары арасындағы әмәкдашлығы имкан жарадағаглар.

#### Маддә 14

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы тәъсил, елм, мәденийәт вә техника саъесиндең әмәкдашлығы мөйкәмләндирәчәкләр. Тәрәфләр ики өлкәдә мәденийәт мүәссисаләrinin жарадылmasына көмек көстәрәчәкләр.

Тәрәфләрдән һәр бири ез әзалиснин Дикәр Тәрәфин елми-техники вә мәдени наилүйәтләри илә таныш едәчек вә бу мәсәдилә Дикәр Тәрәфин китаб вә мәтбуатынын жауымасына сә"ж көстәрәчәклир.

Тәрәфләр бүтүн марагы олан шағыләрин Дикәр Тәрәфин дилини, мәденийәттини, әдәбијатыны вә тарихини еյрәкмәк имканына малик олмасы үчүн сә"ж көстәрәчәкләр.

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы халләрь арасында мүмкүн гәдәр јүксәк гарышылығы анышманы тә"мин етмәк мәсәдилә илә Тәрәфләр күтләви мә"лumat васитәләри саъесинде әмәкдашлығы инкишаф етдиրәчәкләр. Тәрәфләр ики өлкәнин вәтәндашлары вә хүсусилә кәңч франсызлар вә кәңч азәрбајҹандылар арасындағы алғаләри тәгdir едәчәкләр.

Онлар һәмчүнин, идман вә туризм саъесиндең әмәкдашлығы инкишаф етдиရәчәкләр. Тәрәфләр онларын әмәкдашлығының үстүн истиғаметтини вә мәденийәт, елм вә техника саъесиндең мүбадиләләри экс етдиရен вә ики өлкәнин сәлаыннан әдәрәләrinin иштиракы илә онларын һәјата кечирилмәсінин әмәли формаларыны мүзіјән едән үмуми програмларын ишләниб қазырланмасында иштирак едәчәкләр.

#### Маддә 15

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы әтраф мұыттин мұғафиизәсінин өзәмијәттіни дәрәк едәрәк, қәмийн саңәдә сых гарышылығлы фәалийәт көстәрәчәкләр, Авропа вә Бейналхалг сәвијәдә разылапшырымыш фәалійәттін инкишафына көмек едәчәкләр.

#### Маддә 16

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы Консулиуг әмәкдашлығыны кенишләндирәчәкләр. Тәрәфләр ики өлкәнин вәтәндашларының кедиш-қәлишини асанлаштырмаг мәсәдилә мұвағиғ шәрант жарадағаглар.

#### Маддә 17

Франса Республикасы вә Азәрбајҹан Республикасы мулки һүргүг саъесиндең гарышылығы қәмәни дахил олмагы ики дәвләттін һүргүг тә"сисатлары арасында әмәкдашлыға имкан жарадағаглар.

Тәрәфләр мүтәшәккүл чинајеткарлығла, наркотик майдаләрин ганунсуз дашыннысы, инчәсәнәт әшжаларының ганунсуз дашыннысы да дахил едилмәкlasses, гачагматчылыға гарыш мубариза апармаг үчүн ичтиман тәулықәсизлик органдары вә хүсусилә Интерпол әрчивәсіндә әмәкдашлығы жарадағаглар. Онлар бейналхалг терроризмда мубаризә саъесинде мұвағиғ әмәкдашлығыны һәјата кечирилмәсі үчүн сә"ж көстәрәчәкләр.

Маддә 18

Франса Республикасы вә Азәрбайҹан Республикасы мұвағиғ тәшкіллатлар арасында әлагәләрин кенишләндирилмәсінә көмек едерәк қуманитар саңаðә әмәкдашлығы һәјата кечирәчекләр.

Маддә 19

Бу Мұғавиләнин мүддәләрләр Тәрәффлерин үткінчү олқаләр гарышыныңдағы сөндәликләрни тохунмур вә онлардан ыэр ынсан бириңе гарыша јенәшшилмир.

Маддә 20

Бу Мұғавилә ратификасија олунмалы вә Тәрәффлерин ратификасија фәрманнаның дајипширилмәсіндән отуз күн соңра гүввәје минири. Бу Мұғавилә он ил муддәттіндә гүввәдә галачагдыры. Онун гүввәсі ыэр беш илдән бир автоматик олараг уза-дышлачагдыры. ыэр Бир Тәрәфф бу Мұғавиләнин гүввәсінни истәдіји ваҳт Диқәр Тәрәффә жазылы шәкілде өз тәрары ыагтында дипломатик васитәләрлә бәјан етмәкпе дајандыра биләр. Мұғавиләнин ләгв олунмасы јухарыда гейд олунын нотанын алышығы та-рихдән алты аж соңра баш верәчекдір.

Бу Мұғавилә Парис шәһәринде 1993-чү ил декабрын 20-дә ики нұсқада, ыэр бири Франсыз вә Азәрбайҹан дипләрінде тәртиб олунмуш, ыэр ики мәтн ейни гүввәје малиқдір.

ФРАНСА РЕСПУБЛИКАСЫ  
АДЫНДАН

ФРАНСА РЕСПУБЛИКАСЫ  
ПРЕЗИДЕНТИ  
ФРАНСУА МИТТЕРАН

*François Mitterrand*  
БАШ НАЗИР  
ЕДУАРД БАЛЛАДҮР  
*Edouard Balladur*

ХАРИЧИ ИШЛӘР НАЗИРИ  
АЛЕН ЖҮППЕ

*Alain Juppé*

АЗӘРБАЙҖАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
АДЫНДАН

АЗӘРБАЙҖАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
ПРЕЗИДЕНТИ  
НӘДӘР ЭЛИЕВ

*N. Aliyev*

ХАРИЧИ ИШЛӘР НАЗИРИ  
НӘСӘН НӘСӘНОВ

*S. Nasirov*

[ FRENCH TEXT — TEXTE FRANÇAIS ]

## TRAITÉ D'AMITIÉ, D'ENTENTE ET DE COOPÉRATION ENTRE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE ET LA RÉPUBLIQUE D'AZERBAÏDJAN

La République française et la République d'Azerbaïdjan

Déterminées à développer des relations d'amitié et de coopération,

Convaincues de la nécessité de fonder leurs relations sur la confiance et sur le respect des valeurs universelles de liberté, de démocratie et de justice,

Reconnaissant la primauté du droit international dans les relations entre Etats,

Se fondant sur les objectifs et les principes de la Charte des Nations Unies,

Confirmant les engagements qu'elles ont souscrits dans le cadre de l'Acte final de la Conférence sur la Sécurité et la Coopération en Europe et de la Charte de Paris pour une nouvelle Europe,

Conscientes de ce que l'avenir des rapports entre les deux Etats est indissolublement lié au renforcement de la paix, de la sécurité et de la stabilité en Europe et en Asie,

Prenant en compte la perspective d'édition de l'Union européenne et la contribution de celle-ci à la construction d'une Europe pacifique et solidaire,

Sont convenues de ce qui suit :

### *Article premier*

La République française et la République d'Azerbaïdjan s'engagent à développer entre elles, dans tous les domaines, des relations de coopération fondées sur la confiance et l'intérêt mutuels. Elles favorisent l'entente et l'amitié entre les peuples français et azerbaïdjanais.

Les deux Parties conlquent, en tant que de besoin, d'autres accords pour mettre en application les dispositions du présent Traité.

### *Article 2*

La République française et la République d'Azerbaïdjan mettent en oeuvre leur coopération politique tant sur le plan bilatéral que sur le plan multilatéral.

Reconnaissant les valeurs universelles de liberté et de démocratie, elles coopèrent pour la défense et la promotion des droits de l'homme et des libertés fondamentales, notamment au sein des organisations internationales compétentes.

Elles unissent leurs efforts en vue d'assurer la sécurité internationale, de prévenir les conflits et de garantir la primauté du droit international dans les relations entre Etats, respectant le principe de l'inviolabilité des frontières.

*Article 3*

La République française et la République d'Azerbaïdjan tiennent des consultations régulières aux niveaux appropriés, afin d'échanger leurs vues sur leurs relations bilatérales ainsi que sur les problèmes internationaux d'intérêt commun, en particulier sur des questions fondamentales concernant la sécurité et la coopération en Europe.

Dans ces domaines, les Parties s'attachent à harmoniser le plus possible leurs positions et, lorsque ceci leur semble nécessaire, mènent des actions conjointes ou concertées.

A cette fin, des rencontres au plus haut niveau sont organisées par accord entre les Parties, dont les Ministres des Affaires étrangères se réunissent au moins une fois par an.

Des réunions de travail entre représentants des Ministères des Affaires étrangères des deux Etats se tiennent en tant que de besoin.

Les autres membres des gouvernements des deux Etats se rencontrent en tant que de besoin pour traiter des questions d'intérêt commun.

*Article 4*

Au cas où surgiraient des situations qui, de l'avis d'une des Parties, créeraient une menace contre la paix, une rupture de la paix ou mettraient en cause ses intérêts majeurs de sécurité, cette Partie peut demander à l'autre que se tiennent sans tarder des consultations entre elles à ce sujet. Les Parties s'efforcent d'adopter une position commune sur les moyens de surmonter cette situation.

*Article 5*

La République française et la République d'Azerbaïdjan se consultent au sein des organisations internationales dont elles sont membres, notamment de l'Organisation des Nations Unies, dans le but d'harmoniser le plus possible leurs positions lorsque ceci leur semble nécessaire et d'assurer la mise en oeuvre la plus efficace possible des dispositions déterminées dans ce cadre.

*Article 6*

La République française s'engage à favoriser le développement de liens entre la République d'Azerbaïdjan et l'Union européenne. Les engagements auxquels souscrit la République française dans les accords bilatéraux avec la République d'Azerbaïdjan respectent les compétences de l'Union européenne et les dispositions arrêtées par ses institutions.

*Article 7*

La République française et la République d'Azerbaïdjan coopèrent étroitement dans le cadre de la Conférence sur la Sécurité et la Coopération en Europe.

Les Parties agissent de concert afin de renforcer ses institutions, notamment sur le plan juridique, pour garantir la stabilité, la sécurité et l'état de droit sur le continent européen.

Elles favorisent en particulier l'adoption de principes susceptibles de contribuer à la prévention des conflits.

Les Parties coopèrent, entre elles et avec d'autres Etats intéressés, en vue de la conclusion d'un Traité de sécurité européenne.

#### *Article 8*

La République française souligne l'importance de l'édification de l'Union européenne qui prévoit la mise en oeuvre d'une politique étrangère et de sécurité commune, permettra de renforcer la coopération entre Etats européens et apportera une contribution essentielle à la stabilité du continent et du monde entier. La République d'Azerbaïdjan en prend acte.

#### *Article 9*

La République française et la République d'Azerbaïdjan soulignant l'apport décisif des accords de désarmement à la sécurité européenne et internationale, soutiennent, dans le cadre de la Conférence sur la Sécurité et la Coopération en Europe, le processus de désarmement, de renforcement de la confiance et de la sécurité et de prévention des conflits dans le cadre du Forum de sécurité.

Les parties attachent une importance particulière aux mesures propres à éviter la prolifération des armes de destruction massive et agissent à cette fin de manière concertée dans les instances internationales.

La République française prend acte avec satisfaction de la décision de la République d'Azerbaïdjan d'être un Etat non doté d'armes nucléaires.

#### *Article 10*

La République française et la République d'Azerbaïdjan développent et approfondissent leurs contacts dans le domaine militaire. Les Parties procèdent à cette fin, de manière régulière, à des échanges de vues sur leurs concepts de défense.

Elles favorisent les contacts entre Ministères des Affaires étrangères et Ministères chargés de la Défense, ainsi qu'entre états-majors des armées des deux Etats.

#### *Article 11*

La République française et la République d'Azerbaïdjan accordent une priorité particulière au développement de leur coopération dans les domaines de l'agriculture, de l'énergie civile, de la recherche et de l'espace.

#### *Article 12*

La République française et la République d'Azerbaïdjan développent une coopération en matière de formation des acteurs de la vie économique et sociale.

Chaque Partie s'efforce d'améliorer les conditions de l'activité sur son territoire des entreprises de l'autre Partie, en particulier en matière d'investissements directs et de protection des capitaux investis.

Les Parties favorisent l'échange le plus large possible d'informations économiques et assurent l'accès à ces informations des hommes d'affaires et des scientifiques des deux pays.

Dans la mesure de ses possibilités, la République française fournit à la République d'Azerbaïdjan une assistance technique à la formation des cadres de l'économie destinée à favoriser le développement d'une économie de marché.

#### *Article 13*

La République française et la République d'Azerbaïdjan favorisent la coopération entre les Parlements des deux Etats.

Les Parties encouragent les liens directs entre villes et régions des deux pays, en particulier les jumelages entre villes, dans le respect des dispositions du présent Traité.

Les Parties facilitent la coopération entre les organisations politiques, sociales et syndicales des deux pays.

#### *Article 14*

La République française et la République d'Azerbaïdjan renforcent leur coopération dans les domaines de l'enseignement, de la culture, de la science et de la technique.

Les Parties encouragent la création d'établissements culturels dans les deux pays.

Chaque Partie s'emploie à faire mieux connaître à sa population les réalisations scientifiques, techniques et culturelles de l'autre Partie, et, dans ce but, favorise notamment la diffusion des livres et de la presse de l'autre Partie.

Les Parties s'efforcent de donner à toutes les personnes intéressées la possibilité d'étudier la langue, la culture, la littérature et l'histoire de l'autre Partie.

Pour assurer une meilleure compréhension entre les peuples de la République française et de la République d'Azerbaïdjan les Parties développent leur coopération dans le domaine des médias.

Les Parties encouragent les contacts entre ressortissants des deux Etats, notamment entre jeunes Français et jeunes Azerbaïdjanais.

Elles encouragent également la coopération dans les domaines du sport et du tourisme.

Les Parties contribuent à l'élaboration de programmes communs fixant les axes prioritaires de leur coopération et de leurs échanges dans le domaine de la culture, de la science et de la technique et définissant les modalités pratiques de leur mise en oeuvre avec la participation des administrations compétentes des deux pays.

*Article 15*

La République française et la République d'Azerbaïdjan, conscientes de l'importance de la protection de l'environnement, coopèrent de manière étroite dans ce domaine et s'engagent à favoriser le développement d'actions concertées sur les plans européen et international.

*Article 16*

La République française et la République d'Azerbaïdjan élargissent leur coopération dans le domaine consulaire.

Les Parties créent les conditions appropriées pour améliorer la circulation de leurs ressortissants entre les deux Etats.

*Article 17*

La République française et la République d'Azerbaïdjan favorisent la coopération entre les institutions judiciaires des deux Etats, en particulier en matière d'entraide judiciaire civile.

Les Parties organisent une coopération entre organismes chargés de la sécurité publique, notamment dans le cadre d'Interpol, pour la lutte contre le crime organisé, le trafic illicite de stupéfiants et la contrebande, y compris le trafic illégal d'objets d'arts. Elles s'efforcent de mettre en oeuvre une coopération appropriée dans le domaine de la lutte contre le terrorisme international.

*Article 18*

La République française et la République d'Azerbaïdjan mettent en oeuvre une coopération dans le domaine humanitaire notamment en favorisant les contacts entre les organismes compétents.

*Article 19*

Les dispositions du présent Traité n'affectent en rien les engagements des Parties à l'égard des Etats tiers et ne sont dirigées contre aucun d'entre eux.

*Article 20*

Le présent Traité sera soumis à ratification et entrera en vigueur trente jours après l'échange des instruments de ratification.

Le présent Traité est conclu pour une durée de dix ans. Sa validité sera prorogée par tacite reconduction de cinq ans en cinq ans. Chacune des Parties pourra dénoncer le présent Traité à tout moment en adressant à l'autre Partie par la voie diplomatique une notification écrite de dénonciation. La dénonciation prendra effet six mois après la date de réception de ladite notification.

Fait à Paris, le 20 décembre 1993, en deux exemplaires, chacun en langue française et en langue azerbaïdjanaise, les deux textes faisant également foi.

Pour la République française :

Le Président de la République française,  
FRANÇOIS MITTERRAND

Le Premier Ministre,  
EDOUARD BALLADUR

Le Ministre des Affaires étrangères,  
ALAIN JUPPÉ

Pour la République d'Azerbaïdjan :

Le Président de la République d'Azerbaïdjan,  
HAÏDAR ALIEV

Le Ministre des Affaires étrangères,  
HASSAN HASSANOV

[TRANSLATION — TRADUCTION]

**TREATY OF FRIENDSHIP, HARMONY AND COOPERATION BETWEEN  
THE FRENCH REPUBLIC AND THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN**

The French Republic and the Republic of Azerbaijan,  
Determined to develop a relationship of friendship and cooperation,  
Convinced of the need to base their relations on trust and respect for the universal values of liberty, democracy and justice,  
Recognizing the primacy of international law in relations between States,  
Basing themselves on the purposes and principles of the Charter of the United Nations,  
Confirming the commitments they have made under the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe and the Charter of Paris for a New Europe,  
Aware that the future of relations between the two States is inextricably linked to the strengthening of peace, security and stability in Europe and Asia,  
Taking into account the prospect of the establishment of the European Union and its contribution to the building of a peaceful and united Europe,

Have agreed as follows:

*Article 1*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan undertake to develop with each other, in all areas, a relationship of cooperation based on mutual trust and common interest. They shall promote understanding and friendship between the French and Azerbaijani peoples.

The two Parties shall conclude other agreements, as necessary, in order to implement the provisions of this Treaty.

*Article 2*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall implement their political cooperation at both the bilateral and multilateral levels.

Recognizing the universal values of freedom and democracy, they shall cooperate in the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms, in particular within the competent international organizations.

They shall combine their efforts with a view to ensuring international security, preventing conflicts and guaranteeing the primacy of international law in relations between States, while respecting the principle of the inviolability of borders.

*Article 3*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall hold regular consultations at the appropriate levels for the purpose of exchanging views on their bilateral relations and on international problems of common interest, in particular basic issues relating to security and cooperation in Europe.

The Parties shall endeavour to harmonize their positions in these areas as far as possible and, when they deem it necessary, shall take joint or concerted action.

To that end, meetings at the highest level shall be organized by agreement between the Parties. Their Ministers for Foreign Affairs shall meet at least once a year.

Working meetings between representatives of the Ministries of Foreign Affairs of the two States shall be held as necessary.

Other members of the Governments of the two States shall meet as necessary to address matters of common interest.

*Article 4*

In the event that a situation should arise which, in the opinion of one of the Parties, would create a threat to peace or a breach of the peace or would affect its major security interests, that Party may make a request to the other Party that consultations should be held between them on the matter without delay. The Parties shall endeavour to adopt a common position on the means to remedy the situation.

*Article 5*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall consult each other within the international organizations of which they are members, in particular the United Nations, with a view to harmonizing their positions as far as possible, when they deem it necessary, and ensuring the greatest possible efficiency in the implementation of the measures taken within that context.

*Article 6*

The French Republic undertakes to promote the development of ties between the Republic of Azerbaijan and the European Union. The commitments undertaken by the French Republic in bilateral agreements with the Republic of Azerbaijan shall not conflict with the competency of the European Union or the provisions adopted by its institutions.

*Article 7*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall cooperate closely within the context of the Conference on Security and Cooperation in Europe.

The Parties shall take concerted action to strengthen its institutions, particularly in the legal area, in order to guarantee stability, security and the rule of law on the European continent.

In particular, they shall promote the adoption of principles that will contribute to the prevention of conflicts.

The Parties shall cooperate with each other and with other States concerned with a view to the conclusion of a treaty on European security.

#### *Article 8*

The French Republic emphasizes the importance of building the European Union, which requires the implementation of a common security and foreign policy, will help to strengthen cooperation among European States and will make an essential contribution to the stability of the continent and the entire world. The Republic of Azerbaijan takes note of this.

#### *Article 9*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan, emphasizing the decisive contribution made by disarmament agreements to European and international security, shall, within the Conference on Security and Cooperation in Europe, support the process of disarmament, confidence-building, strengthening of security and conflict prevention in the context of the Security Forum.

The Parties attach particular importance to measures intended to avoid the proliferation of weapons of mass destruction and shall take concerted action towards that end in international bodies.

The French Republic notes with satisfaction the decision of the Republic of Azerbaijan to be a non-nuclear-weapon State.

#### *Article 10*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall develop and expand their contacts in the military sphere. To that end, the Parties shall hold regular exchanges of views on their concepts of defence.

They shall encourage contacts between their Ministries of Foreign Affairs and Ministries of Defence, and between the General Staffs of the armies of the two States.

#### *Article 11*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall accord special priority to the development of cooperation between them in the fields of agriculture, energy for civilian purposes, research and outer space.

*Article 12*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall develop cooperation in the training of participants in economic and social life.

Each Party shall endeavour to improve the conditions in its territory for the activities of companies of the other Party, in particular in the areas of direct investment and the protection of invested capital.

The Parties shall promote the broadest possible exchange of economic information and shall guarantee businessmen and scientists of the two countries access thereto.

The French Republic shall, to the extent possible, provide technical assistance to the Republic of Azerbaijan in the training of the economic managers who are to promote the development of a market economy.

*Article 13*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall promote cooperation between the parliaments of the two States.

The Parties shall encourage direct ties between cities and regions of the two countries, especially the twinning of towns, in accordance with the provisions of this Treaty.

The Parties shall facilitate cooperation between the political, social and trade union organizations of the two countries.

*Article 14*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall strengthen their cooperation in the fields of education, culture, science and technology.

The Parties shall encourage the creation of cultural establishments in the two countries.

Each Party shall endeavour to raise awareness among its people of the scientific, technological and cultural achievements of the other Party, and, to that end, shall, inter alia, facilitate the dissemination of the other Party's books and publications.

The Parties shall endeavour to give all those interested an opportunity to study the language, culture, literature and history of the other Party.

In order to ensure greater understanding between the peoples of the French Republic and the Republic of Azerbaijan, the Parties shall develop their cooperation with regard to the mass media.

The Parties shall encourage contacts between nationals of the two States, particularly between French and Azerbaijani youth.

They shall also encourage cooperation in the fields of sports and tourism.

The Parties shall contribute to the drawing up of joint programmes setting the priorities for their cooperation and exchanges in the fields of culture, science and technology and defining the practical modalities for their implementation with the participation of the competent administrations of the two countries.

*Article 15*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan, aware of the importance of environmental protection, shall cooperate closely in that field and undertake to promote the development of concerted action at the European and international levels.

*Article 16*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall expand their cooperation in the consular field.

The Parties shall establish appropriate conditions to facilitate the movement of their nationals between the two States.

*Article 17*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall promote cooperation between the judicial institutions of the two States, particularly in the area of mutual assistance in civil matters.

The Parties shall organize cooperation between agencies responsible for public security, particularly within the International Criminal Police Organization (Interpol), to combat organized crime, illicit drug trafficking and smuggling, including illicit trafficking in works of art. They shall endeavour to establish appropriate cooperation to combat international terrorism.

*Article 18*

The French Republic and the Republic of Azerbaijan shall engage in cooperation in the humanitarian sphere, particularly by encouraging contacts between the competent bodies.

*Article 19*

The provisions of this Treaty shall in no way affect the obligations entered into by the Parties with regard to third States and are not directed against any such State.

*Article 20*

This Treaty shall be subject to ratification and shall enter into force 30 days after the exchange of the instruments of ratification.

This Treaty is concluded for a period of ten years. It shall be automatically extended for successive five-year periods. Either Party may denounce this Treaty at any time by sending written notification thereof to the other Party through the diplomatic channel. The denunciation shall take effect six months after the date of receipt of such notification.

Done at Paris on 20 December 1993, in duplicate in the French and Azerbaijani languages, both texts being equally authentic.

For the French Republic:

FRANÇOIS MITTERRAND  
President of the French Republic

EDOUARD BALLADUR  
Prime Minister

ALAIN JUPPÉ  
Minister for Foreign Affairs

For the Republic of Azerbaijan:

HAIDAR ALIEV  
President of the Republic of Azerbaijan

HASSAN HASSANOV  
Minister for Foreign Affairs